

संस्कृतभारती - परिचयः

आगस्ट् २८

प्रथमः पाठः

अङ्काः १००

1) विशेषण-पदानि पूरयत (१०)

- अध्यापकाः सम्यक् पाठयन्ति (पण्डित)
- युधिष्ठिरः पुरुषः (श्रेष्ठ)
- बालकौ क्रीडतः (चतुर)
- गायिकाः सभायां गायन्ति (अनेक)
- भारतदेशे मन्दिराणि सन्ति (पुरातन)
- उद्याने पुष्पाणि सन्ति (सुन्दर)
- सीता स्त्री आसीत् (पवित्र)
- लेखन्यौ कपाटिकायां स्तः (उत्तम)
- भवन्तु सुखिनः (सर्व)
- मम स्यूते पुस्तके स्तः (नूतन)

2) मेलयत (५)

a. विहस्य	- पञ्चगव्यम्
b. पार्वती	- रधुवंशः
c. साधुः	- हसित्वा
d. धेनुः	- तीर्थम्
e. कालिदासः	- शिवः

3) विशेषण-पदानि उपयुज्य वाक्यानि रचयत (६)

उदाहरणम् - एतत् विशालं गृहम् अस्ति

(a)

(b)

www.shutterstock.com - 1457523197

(c)

(d)

(e)

(f)

4) मेलयत (९)

a. दीर्घा	- पत्रम्
b. श्वेतम्	- बालकौ
c. मलिनानि	- स्तम्भः
d. समीचीनौ	- लता
e. उन्नतः	- विचाराः
f. उत्तमाः	- भवने
g. नवीने	- भाषाः
h. सरलाः	- वस्त्राणि

5) सूक्तेः अर्थः लिखत (२)

कार्याणां कर्मणा पारं यो गच्छति स बुद्धिमान्

6) सुभाषितम् पूरयत & अर्थं लिखत (८)

_____ ये _____ दासास्सर्वलोकस्य ।
 _____ येषां _____ तेषां _____ लोकः ॥

साधूनां _____ पुण्यं _____ हि _____ ।
 _____ फलति कालेन सद्यः _____ ॥

7) एकवाक्येन उत्तरं लिखत (१०)

- गौरी कदा पतिवक्त्रं न पश्यति ?
- सन्धिः कति विधाः? ते के ?
- रघुवंशे कः प्रथमः पुरुषः ?
- यदा दिलीपः स्वर्गात् प्रत्यागतवान् तदा मार्गे का आसीत् ?
- पञ्चगव्यस्य प्राशनेन किम् अपगच्छति ?
- दिलीपः कया सह नन्दिनीं सेवितवान् ?
- त्रिपिटकानि कानि ?
- "अहम्" इति पदस्य विभक्तिः का ?
- नन्दिनी का ?
- प्रस्थानत्रयम् लिखत

8) संसन्दर्भम् व्याख्यात (५)

“वन्यजीवनम् आचर”

9) श्लोकस्य अन्वयं कृत्वा भावार्थं लिखत (४)

इक्ष्वाकुवंशप्रभवो रामो नाम जनैः श्रुतः ।

नियतात्मा महावीर्यो द्युतिमान् धृतिमान् वशी ॥

10) संस्कृत-पदं लिखत (४)

- a. Co-Sister
- b. Step-Mother
- c. Great-Grand-Daughter (Son's)
- d. Father's Sister
- e. Wife's Brother
- f. Sister-in-law
- g. Sister's son
- h. Father's brother's wife

11) अनुवदत (५)

- a. Vibheeshna is Ravana's brother.
- b. Seetha went to the forest with Rama.
- c. Shabari gave fruits for Rama.
- d. Hanuman met Rama in Kishkindha.
- e. Dasaratha performed Putrakaameshti Yaga.

12) प्रश्न-निर्माणं कुरुत (५)

- a. दशरथस्य चत्वारः पुत्राः आसन्
- b. सीता मिथिला-नगरे रामं मिलितवती
- c. लक्ष्मणः रामम् अनुगतवान्
- d. रामः प्रातःकाले उत्थितवान्
- e. रामः चित्रकूटतः दण्डकारण्यं गतवान्

13) वाक्यानि शुद्धं कुरुत (५)

- a. सः किमर्थं तत्र गच्छन्ति ?
- b. भवतः समीपे कति रूप्यकाणि अस्ति ?
- c. इयं बालकः धीरः अस्ति ।
- d. अहं पुस्तकः पठामि ।
- e. त्वं पाठशाला गच्छसि ।

14) अर्थ लिखत (४)

a.विरलः

b.विधेयः

c.कार्यक्रमः

d.मलिनम्

e.कार्यकर्ता

f. सौचिकः

g.विनीतः

h.पर्णशाला

15) रिक्तस्थानं पूरयत (९)

	विभक्तिः	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
देवः	षष्ठी			
वाहनम्	सप्तमी			
देवी	चतुर्थी			

16) रिक्तस्थानं पूरयत (४)

धातुः	लकारः / प्रत्ययः	
पठ्	लट्, एक, मध्यम	
नम्	लृट्, बहु, उत्तम	
गम्	क्तवतु (स्त्री)	
पा	तुमुन्	
पठ्	शतृ (पु)	
नम्	लृट्, एक, प्रथम	
गम्	शतृ (स्त्री)	
पा	शतृ (स्त्री)	

17) पञ्च-वाक्यैः संस्कृतेन चित्रवर्णनं कुरुत (५)

मञ्जूषा

खेलन्ति, क्रीडाङ्गणे, वृक्षाः, बालाः, फुटबॉलक्रीडा, पश्यन्ति, गृहम्

